

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการทำวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าทฤษฎี แนวคิดต่างๆ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1 รูปแบบการเรียนการสอน

แนวทางการยกระดับคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนำความรู้ และเจตนาธรรมกระทรวงศึกษาธิการ “2549การปฏิรูปการเรียนการสอน” มุ่งเพื่อให้เด็กและเยาวชน มีความสามารถและมีทักษะในการวิเคราะห์ เพื่อลดการท่องจำ คุณธรรมจริยธรรม การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข มีนิสัยรักการอ่านเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง จากการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย นักเรียนที่มีความแตกต่างได้รับ การพัฒนาบรรลุศักยภาพสูงสุด จากการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพจึงเป็นเป้าหมายของ การปฏิรูปการเรียนรู้ เพื่อกระตุ้นส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนใน โรงเรียนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับธรรมชาตินักเรียน ธรรมชาติวิชา และมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด เน้นเป้าหมายเพื่อผลการเรียนรู้ที่กำหนด เน้นเป้าหมายเพื่อผลการเรียนรู้ของนักเรียนสูงสุด

การจัดการเรียนการสอนมีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ดีขึ้น การเรียนรู้จากวิธีการสอนวิธีเดียวไม่ได้ผลดี จึงเกิดแนวคิดในการผสมผสานหรือกระบวนการสอน ขั้นตอนเพิ่มขึ้นเป็นระบบ ระเบียบ มีการทดลองใช้ได้ผล จึงเผยแพร่เป็นรูปแบบการสอน

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่กันแพร่หลายมีจำนวนมาก แต่ละรูปแบบมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามจุดเน้น ด้วยขั้นตอน วิธีการ องค์ประกอบที่แตกต่างกันไป บางรูปแบบใช้ได้ในวงกว้าง บางรูปแบบจะใช้วงแคบเฉพาะส่วน ผู้ใช้ควรศึกษาพิจารณาเลือกใช้ให้เหมาะสมกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปี 2544 ธรรมชาติของผู้เรียน ธรรมชาติของเวลา เนื้อหาสาระ และบริบทอื่นๆ เช่น เวลา วัสดุอุปกรณ์ สื่อ

การใช้รูปแบบวิธีการที่หลากหลายเพื่อจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง เรียนรู้ด้วยตนเอง จากการปฏิบัติจริง การวิจัย หรือทำโครงการ และการเรียนในลักษณะแบบบูรณาการ จะต้องควบคู่กับคุณธรรม

2 รูปแบบการเรียนการสอนมโนทัศน์ (ทัศนศึกษา แคมป์. 2548 : 8-12)

ผู้เรียนจะได้รับการเตรียมความพร้อมในการศึกษาเปรียบเทียบ ข้อมูลตัวอย่าง 2 สิ่งที่แตกต่างกัน ผู้เรียนสังเกตข้อมูลตัวอย่างทั้ง 2 ชุด คิดหาคุณสมบัติร่วมและคุณสมบัติต่าง เสนอข้อมูล ที่ใช่และไม่ใช่ ตัวอย่างของสิ่งที่จะเรียนรู้สลับกันไปจนครบ ครูผู้สอนเฉลยว่าตอบถูกหรือผิด หลังจากนั้นผู้เรียนบอกคุณสมบัติเฉพาะของสิ่งที่เรียนรู้ สรุปและให้คำจำกัดความ

เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มโนทัศน์ จากความคิดวิเคราะห์ และตัวอย่างที่หลากหลาย เข้าใจมโนทัศน์ เรียนรู้ทักษะและสร้างมโนทัศน์ พัฒนาการให้เหตุผลโดยอุปนัย (inductive reasoning) ต่อไปผู้เรียนจะสามารถคิดวิเคราะห์ ตีความ สรุป สร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง

3 รูปแบบการเรียนการสอนของกานเย่ (ทัศนศึกษา แคมป์. 2548 : 12-14)

ประกอบด้วย การดำเนินงานเป็นลำดับขั้นตอนการสอน 9 ขั้น ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ภายในสมอง โดยจัดสถานการณ์ภายนอกให้เอื้อต่อสภาพภายในของผู้เรียน

ขั้นที่ 1 กระตุ้นเร้าความสนใจของผู้เรียน เพื่อช่วยให้เรียนรู้ได้ดีขึ้น

ขั้นที่ 2 แจกวัสดุประสงค์ ทำให้ผู้เรียนตั้งความคาดหวัง

ขั้นที่ 3 กระตุ้นให้ระลึกถึงความรู้เดิม ทำให้พร้อมรับความรู้ใหม่

ขั้นที่ 4 นำเสนอสิ่งเร้าหรือเนื้อหาสาระใหม่ ให้เห็นลักษณะที่สำคัญอย่างชัดเจน

ขั้นที่ 5 การให้แนวการเรียนรู้หรือจัดระบบข้อมูลให้มีความหมาย เพื่อให้เรียนรู้ได้ง่ายและเร็ว

ขั้นที่ 6 กระตุ้นให้ผู้เรียนตอบสนองแสดงความสามารถ เพื่อให้ทราบผลการเรียนรู้

ขั้นที่ 7 ให้ข้อมูลป้อนกลับ เสริมแรงให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์

ขั้นที่ 8 ประเมินผลการแสดงออกของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนทราบว่าบรรลุวัตถุประสงค์เพียงใด

ขั้นที่ 9 ส่งเสริมความคงทนและการถ่ายโอนการเรียนรู้ โดยการฝึกฝนในหลายสถานการณ์ ทำให้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง

เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้สาระที่น่าเสนอได้อย่างรวดเร็ว และจดจำได้นาน และยังสามารถทักษะในการจัดระบบข้อมูล สร้างความหมายของข้อมูล และการแสดงความสามารถของตน

กระบวนการเรียนรู้และจดจำ เป็นกระบวนการในสมอง มีข้อมูลสะสมไว้ สภาพการเรียนรู้ การสอนจากภายนอก จะส่งเสริมหรือยับยั้งกระบวนการเรียนรู้ภายในสมองการเรียนรู้ที่ดีจึงเกิดจากการจัดสภาพการเรียนรู้ภายนอกให้เอื้อต่อกระบวนการเรียนรู้ภายในของผู้เรียน

4 รูปแบบการเรียนการสอนใช้ผังกราฟิก* (ทัศนศึกษา แคมมมณี. 2548 : 19-25)

ผู้เรียนใช้กระบวนการเรียนรู้ที่มีความหมาย 4 ขั้นตอน ได้แก่

1. เลือกรับข้อมูลที่สัมพันธ์กัน
2. จัดระเบียบข้อมูลเข้าสู่โครงสร้าง
3. การบูรณาการข้อมูล
4. การเข้ารหัส (encoding) รับข้อมูลการเรียนรู้เพื่อให้คงอยู่ในความจำระยะยาว สามารถเรียน ศึกษาใช้ได้ง่าย

ตามหลักการทฤษฎีกระบวนการทางสมอง ในการประมวลผลข้อมูลซึ่งกระบวนการเรียนรู้จะเกิดได้จากองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ ความจำข้อมูล กระบวนการทางปัญญา และเมตาคognition) ความจำระยะสั้นเกิดจากความรู้สึกสัมผัส หรือการตีความสิ่งเร้าที่รับรู้ และเก็บข้อมูลไว้ได้ชั่วคราว ส่วนความจำระยะยาว คงทน เก็บไว้ได้นานมี 2 ลักษณะ คือ จำเหตุการณ์และจำความหมายความจำจะมีประสิทธิภาพเพียงใด ขึ้นอยู่กับกระบวนการทางปัญญาของบุคคลนั้น ประกอบด้วย การใส่ใจ การรับรู้ การทำซ้ำ การเข้ารหัส การเรียกคืน ด้วยหลักการดังกล่าวการเรียนรู้จึงเป็นการสร้างความรู้ของบุคคล

การจัดการเรียนการสอนอาจจัดได้หลายรูปแบบ รูปแบบหนึ่งมี 7 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) ทบทวนความรู้เดิม
- 2) แจ้งวัตถุประสงค์ ลักษณะบทเรียน องค์ความรู้ที่คาดหวังให้เกิดแก่ผู้เรียน
- 3) กระตุ้นให้ตระหนักถึงความรู้เดิม

- 4) เรียนรู้เนื้อหาสาระด้วยผังกราฟิกที่เหมาะสมกับลักษณะเนื้อหา องค์ความรู้ที่คาดหวัง
- 5) ทำความเข้าใจเนื้อหา ผูกใช้แผนผัง
- 6) แก้ปัญหาโดยใช้แผนผัง
- 7) ทำความเข้าใจให้กระจ่างชัด

เพื่อให้มีความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่เรียนรู้ จดจำได้ดีในระยะยาว จากการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับโครงสร้างความรู้เดิม และนำความรู้ความเข้าใจมาเข้ารหัสหรือตัวแทนทางความคิดที่มีความหมายต่อตนเองด้วยผังกราฟิก

* ผังกราฟิกมีหลากหลาย เช่น ผังขั้นตอนการทำงาน ผังโครงสร้าง ส่วนประกอบผัง ผังระบบ ผังใยแมงมุม

5 รูปแบบการเรียนการสอน ขั้นตอนของบลูม (วิชาการ, กรม.2540 : 8-18)

นักเรียนจะได้รับตามลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ ความสามารถในการรู้จากง่ายไปยาก จากไม่ซับซ้อนไปสู่ความซับซ้อน จากความรู้ความคิดระดับพื้นฐานไปสู่ระดับสูง ตามลำดับไม่ข้ามขั้น

1) ความรู้ความจำ จำและเล่าความรู้โดยยังไม่จำเป็นต้องไปปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลง เช่น ความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ วิธีการเฉพาะ ความคิดรวบยอดต่างๆ แล้วตอบคำถาม หรือเล่าอภิปรายเกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับ

2) การเข้าใจโดยผู้เรียนสามารถแปลความหมายของเรื่อง และบรรยายด้วยภาษาของตนเอง โดยไม่ต้องไปสัมพันธ์กับเรื่องอื่น การเข้าใจจำแนกเป็น 3 ทักษะ คือ 1) การแปลความได้แก่ การอธิบายโดยใช้ภาษาที่ง่ายหรือเป็นภาษาของตนเอง 2) การตีความ คือ การอธิบายสรุปอาจเรียงลำดับขั้นตอนใหม่ 3) การขยายความ คือการเพิ่มเติมแนวคิด คาดคะแนนจากข้อมูลความรู้ที่

3) การนำไปใช้ ผู้เรียนสามารถนำความรู้ทฤษฎีแนวคิดไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ที่ เป็นรูปธรรมหรือสภาพปัญหาใหม่

4) การวิเคราะห์ให้ผู้เรียนแยกส่วนต่างๆ ของเรื่องที่เป็นความรู้แนวคิดนั้น และชี้ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนหรือองค์ประกอบต่างๆ การวิเคราะห์มี 3 ลักษณะ คือ 1) การวิเคราะห์องค์ประกอบหรือส่วนย่อยของสิ่งที่เรียน 2) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่างๆ 3)

วิเคราะห์หลักการวิธีการหรือหลักการจัดการ ถ้าวิเคราะห์ให้แสดงถึงความเข้าใจหลักการที่เป็นพื้นฐานของโครงสร้างสิ่งที่เรียน

5) การสังเคราะห์ ตรงข้ามกับการวิเคราะห์ คือ การคิดแบบสังเคราะห์ จะคิดรวมส่วนต่างๆ ที่แยกกระจัดกระจายให้เป็นแนวคิดเดียว ทำให้เกิดความรู้ใหม่หรือแนวคิดมีผลเป็นสื่อหลักการกฎเกณฑ์ใหม่ เช่น นักเรียนทำโครงการสังเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์กับภูมิปัญญาท้องถิ่นในการดองไข่เค็มภายใน 3 วัน

6) การประเมิน การคิดแบบประเมินผลเป็นการคิดระดับสูงสุด ผู้เรียนจะประเมินผลได้เพราะมีวิจารณ์ญาณในการตัดสินใจ การตัดสินใจต้องมีเกณฑ์ เปรียบเทียบคุณภาพ และคุณสมบัติภายนอก ที่มองเห็นได้ ส่วนเกณฑ์ภายใน ได้แก่ ความเป็นเหตุเป็นผล ความสม่ำเสมอของหลักการประเมินผลจำต้องอาศัยทักษะความสังเกต และการคิดอย่างเหมาะสม

เพื่อให้เกิดความสามารถในการเรียนรู้ และคิดตามลำดับขั้นที่ละขั้น จนถึงการคิดระดับสูง ได้แก่ ชีวิตประจำวันได้ การแยกแยะสิ่งต่างๆ รวบรวมและประมวลเข้าเป็นความรู้ใหม่ รวมทั้ง การวินิจฉัยตัดสินใจ อะไร อย่างไร เพราะอะไร ตามหลักการความสามารถของสมองส่วนๆ ความจำและความเข้าใจเป็นความสามารถสากล วิชาใดก็ต้องมี ส่วนความสามารถอีก 4 ระดับ คือ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ และประเมินผล จัดเป็นกระบวนการคิด (Thinking Process) เป็นความสามารถในการคิดระดับสูง

6 รูปแบบการเรียนการสอนพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ (กิ่งแก้ว อารี และคณะ 2548 : 86-90; วิชาการ, กรม.2550 : 28-43)

พหุปัญญาเป็นทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้และสติปัญญา สติปัญญา คือ ความสามารถทางชีวภาพที่แต่ละคนแสดงออกมา เป็นสิ่งผสมผสานระหว่างพันธุกรรมกับสิ่งแวดล้อม ลักษณะทางปัญญาของมนุษย์มี 3 มิติ คือ เนื้อหา กระบวนการคิด และผล คนเราจะมีสติปัญญาหรือพหุปัญญา 8 ด้าน มากน้อยต่างกัน แต่ละด้านพัฒนาได้ ทำงานร่วมกันได้ พหุปัญญา 8 ด้าน ได้แก่ ภาษา คณิตศาสตร์/ตรรกะ มิติสัมพันธ์/ศิลปะ ความถนัดทางด้านร่างกาย/การเคลื่อนไหว ดนตรี/จังหวะ มนุษย์สัมพันธ์ ความเข้าใจตนเองและด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ภายหลังเพิ่มอีก 2 ด้าน คือ จิตพิสัย และจิตวิญญาณ แต่ยังไม่มีการสรุปว่าเป็นปัญญาหรือไม่)

นักเรียนจะได้เรียนรู้จากกิจกรรม 5 รูปแบบ คือ

- 1) ลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ มีโอกาสได้พัฒนาพหุปัญญา หรือปัญญาหลายด้านพร้อมๆ กัน
- 2) มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ โดยมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น มีประสบการณ์ในการมีส่วนร่วมเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น ทำงานกลุ่ม
- 3) สามารถวิเคราะห์การเรียนรู้ ผู้เรียนได้แสดงความรู้สึกรักของตนเองต่อการทำกิจกรรม ได้ตอบคำถามที่ได้รับจากประสบการณ์การเรียนรู้ จากคำถามว่า ทำอะไร กับใคร และเกิดความรู้อะไร
- 4) สร้างองค์ความรู้ด้วยตัวเอง สร้างได้เอง สร้างองค์ความรู้ด้วยตัวเอง ทำให้การเรียนรู้มีความหมายต่อนักเรียน มากกว่าการเรียนรู้จากการท่องจำจากตำรา
- 5) นำสิ่งที่ได้เรียน ไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริง เป็นการเรียนรู้ที่แท้ คือ นำความรู้ไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง ได้รับการกระตุ้นให้คิดว่าจะนำสิ่งที่สรุปได้ไปประยุกต์ใช้อย่างไรบ้าง

เพื่อให้ให้นักเรียนได้พัฒนาเชาว์ปัญญา และพัฒนาศักยภาพของความสามารถของนักเรียนหลายด้านอย่างสมดุล และสามารถนำศักยภาพไปใช้ในการแก้ปัญหาาร่วมกันได้

7 รูปแบบการเรียนการสอนความสามารถพิเศษ (วิชาการ,กรม.2540 : 126-146)

เทเลอร์ (Taylor) กล่าวว่า ผู้ที่มีความสามารถพิเศษสูงในด้านใดถือว่าปัญญาเลิศ (gifted) ในด้านนั้น และผู้ที่มีความสามารถระดับปานกลางถึงค่อนข้างสูงในด้านใดจัดเป็นความสามารถพิเศษ (Talent) ดังนั้น ความแตกต่างระหว่างปัญญาเลิศกับความสามารถพิเศษเป็นเรื่องของระดับเท่านั้น เด็กเกือบทุกคนมีความสามารถพิเศษ เทเลอร์ จัดกลุ่มความสามารถพิเศษที่ใช้ในชีวิตและงานเป็น 6 ด้าน คือ วิชาการ , การสื่อสาร , ความสร้างสรรค์ , การตัดสินใจ , และการทำนายคาดการณ์ล่วงหน้า ถ้าครูสนใจสอนนักเรียนให้มีการพัฒนาหลายด้าน เด็กเกือบร้อยละ 90 จะมีความสามารถสูงในด้านใดด้านหนึ่ง เช่น ถ้าสอนวิชาการด้านเดียว จะพบว่า เด็กเพียงร้อยละ 50 จะมีความสามารถสูงกว่าปกติ ถ้าสอนสองด้านเพิ่มเป็นร้อยละ 60 ในด้านใดด้านหนึ่ง

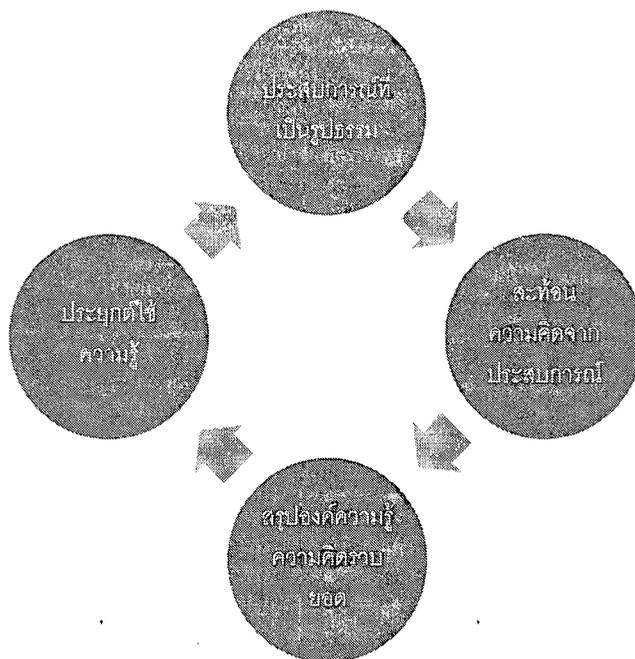
นักเรียนได้รับการพัฒนาหลายๆด้าน ไม่ใช่วิชาการอย่างเดียว ได้เรียนรู้จากกิจกรรมปลายเปิด เพื่อได้มีโอกาสแสดงออกและพัฒนาความสามารถพิเศษต่างๆ ให้เป็นการเรียนรู้ของเด็ก ไม่ใช่ต้องการเรียนรู้จากครูอย่างเดียว ทำให้กิจกรรมการเรียนรู้สัมพันธ์กับกิจกรรมในชีวิตจริง ทักษะที่จำเป็นในชีวิตจริงนักเรียนจะได้จากกิจกรรมนอกเวลา เช่น กิจกรรมชุมชน กีฬา ดนตรี นักเรียนได้มีโอกาสวางแผนรู้วิธีปฏิบัติต่อปัญหาที่เกิดขึ้น ได้ฝึกความเป็นผู้นำ เป็นการให้ข้อมูลมากกว่าการแสวงหาข้อมูล นักเรียนเป็นผู้กระทำมิใช่นั่งรับเฉยๆ ความสามารถพิเศษทางการวางแผน นักเรียนจะต้องฝึกปฏิบัติวางแผนในสถานการณ์จำลอง ความสามารถพิเศษ ทางด้านการสื่อสาร นักเรียน ก็จะแสดงความคิดเห็นสื่อสารกับผู้อื่นเข้าใจ ความสามารถพิเศษอื่นๆ ก็เช่นเดียวกันต้องฝึกการใช้ข้อมูลในลักษณะต่างๆ

เพื่อให้ นักเรียนเรียนรู้เนื้อหาวิชาการ ได้มากขึ้น จากการพัฒนาหลายด้าน การไม่เน้นเนื้อหาจะช่วยให้การเรียนดีขึ้น นักเรียนจะได้รับการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในชีวิตจริง มีความสามารถพิเศษสูง และหนึ่งในสามของนักเรียนจะมีความสามารถสูงมาก ถึงระดับปัญญาเลิศ

8 รูปแบบการเรียนการสอนเน้นประสบการณ์ (กึ่งแก้ว อารีรักษ์ และคณะ. 2548 : 70-71)

การเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ (Experiential Learning) หมายถึง การเรียนรู้จากประสบการณ์หรือการเรียนรู้โดยการลงมือทำ คือประสบการณ์เดิมจากตัวผู้เรียน ได้รับการกระตุ้นให้สะท้อนแนวคิดจากประสบการณ์ที่ได้รับใหม่ เพื่อพัฒนาความรู้ความคิดใหม่ รวมทั้งทักษะและเจตคติใหม่ ต่างจากการเรียนรูปแบบเดิมที่ครูเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ กำหนดและถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียน ผู้เรียนเป็นผู้รับรู้อารมณ์ความรู้สึกเน้นประสบการณ์ มี 4 ขั้นตอน คือ

- 1) ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม จากสื่อ รูปภาพจริง
- 2) ผู้เรียนสะท้อนความคิดจากประสบการณ์ด้วยมุมมองที่หลากหลาย จากการตอบคำถาม ทำกิจกรรม
- 3) ผู้เรียนสรุปความรู้ จากการสังเกต และการสะท้อนเป็นความคิดรวบยอด ซึ่งเป็นนามธรรม และสรุปเป็นหลักการซึ่งได้จากการบูรณาการ การสังเกตกับทฤษฎี
- 4) ผู้เรียนนำหลักการนั้นไปประยุกต์ใช้ หรือทดลองใช้ในสถานการณ์ต่างๆ กิจกรรมหลากหลาย ครูสังเกต บันทึก

เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ปรับความรู้เดิมให้เป็นความรู้ใหม่ที่มีความหมายนำไปใช้ได้ สถานการณ์จริง และพัฒนาการคิด แก้ปัญหาด้วย

ขั้นตอนในแต่ละรูปแบบการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ ได้มีการวิจัย ตรวจสอบผลแล้ว เชื่อถือได้ว่าสามารถนำไปใช้จัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิผล ครูผู้สอนนำไปเขียนเป็นกิจกรรมการเรียนการสอน ในแผนการจัดการเรียนรู้ได้ อาจขยายขั้นตอนเพิ่มหรือลดขั้นตอนได้ตามความเหมาะสม บางครั้งอาจผนวกสองรูปแบบเข้าด้วยกัน เช่น รูปแบบการเรียนการสอนเน้นประสบการณ์ กับรูปแบบการเรียนการสอนวัฏจักรการเรียนรู้ 4MAT หรือรูปแบบการเรียนการสอนพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้กับ สตอร์ไลน์

การใช้รูปแบบการเรียนการสอน อาจมีข้อจำกัดในการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนควรพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมเป็นของตนเองได้ โดยมีการปรับปรุงดัดแปลง พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่มีอยู่ จะยังมีประโยชน์และคุณค่า เป็นการพัฒนาวิชาชีพชั้นสูง เป็นครุมืออาชีพ

9 โครงการสอนความมุ่งหมายของหลักสูตร

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัสและชื่อรายวิชา

05-220-303 ชื่อวิชาภาษาไทย การตลาดระหว่างประเทศ

ชื่อวิชาภาษาอังกฤษ International Marketing

2. จำนวนหน่วยกิต

3 หน่วยกิต (3-0-6)

3. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา

หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด

4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน

อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน อ.ณัฐปภัทร์ เทียนจันทร์

5. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน

ภาคการศึกษาที่ 1 / ชั้นปีที่ 3

6. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre – requisite) (ถ้ามี)

BUA 1104 หลักการตลาด

7. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co – requisites) (ถ้ามี)

8. สถานที่เรียน

คณะบริหารธุรกิจ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

9. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

วันที่ 14 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2554

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เพื่อให้ นักศึกษาสามารถ

1. อธิบายบทบาทและความสำคัญของการตลาดระหว่างประเทศ
2. บอกแนวคิดการทำการค้าระหว่างประเทศได้
3. อธิบายถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตลาดระหว่างประเทศ
4. วิเคราะห์แนวโน้มของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตลาดระหว่างประเทศในสภาวะปัจจุบันได้
5. เข้าใจกระบวนการทางการตลาดระหว่างประเทศ
6. อธิบายและเสนอแนะแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์การจัดส่วนประสมการตลาดระหว่างประเทศที่เหมาะสม
7. มีทักษะในการใช้ข้อมูลทางการตลาดระหว่างประเทศ

2. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา /ปรับปรุงรายวิชา

หมวดที่ 3 ลักษณะและการดำเนินการ

1.คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาบทบาทและความสำคัญของการตลาดระหว่างประเทศ แนวคิดการทำการค้าระหว่างประเทศ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตลาดระหว่างประเทศ ลักษณะและประเภทของการตลาดระหว่างประเทศกระบวนการทางการตลาดระหว่างประเทศ กลยุทธ์การจัดส่วนประสมทางการตลาดระหว่างประเทศ การใช้ข้อมูลทางการตลาดระหว่างประเทศ

2 จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/ การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
บรรยาย 45 ชั่วโมง ต่อ ภาคการศึกษา	สอนสดเชยตาม วันหยุดราชการ		

3. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล

หมวดที่ 4 การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษา

1. คุณธรรม จริยธรรม

(2) มีวินัยในการทำงาน ตรงต่อเวลา เสียสละ และปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับขององค์กร และสังคม

(4) มีภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตาม เป็นแบบอย่างที่ดี สามารถทำงานเป็นทีมและสามารถแก้ไขข้อขัดแย้งได้

2.ความรู้

(1) มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติอย่างกว้างขวางในเนื้อหาที่ศึกษา

(3) สามารถบูรณาการความรู้ที่ศึกษากับความรู้ในศาสตร์อื่นๆที่เกี่ยวข้อง

3.ทักษะทางปัญญา

(1) สามารถค้นหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจและสามารถประเมินข้อมูล แนวคิดและหลักฐานใหม่ๆจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายและใช้ข้อมูลที่ได้ในการแก้ปัญหาและงานอื่นๆด้วยตนเอง

4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

(1) สามารถให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการแก้ปัญหาให้กับกลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ทั้งในบทบาทของผู้นำหรือในบทบาทของผู้ร่วมทีมงาน

5. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

(1) สามารถศึกษาและทำความเข้าใจในประเด็นปัญหาและเลือกใช้เทคนิคทางสถิติหรือคณิตศาสตร์ในการศึกษาค้นคว้าและเสนอแนวทางแก้ไข

หมวดที่ 5 แผนการสอนและการประเมินผล

1.แผนการสอน

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนการสอน/สื่อที่ใช้	ผู้สอน
1	แนะนำเนื้อหาหัวข้อและวิธีการสอน การเก็บคะแนน <u>บทที่ 1 แนวคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับการตลาดระหว่างประเทศ</u> 1.1 วิวัฒนาการการตลาดระหว่างประเทศ 1.2. ปรัชญาการบริหารการตลาดระหว่างประเทศ 1.3. แนวคิดทางการตลาดระหว่างประเทศ 1.4. ปัจจัยสนับสนุนและข้อจำกัดการตลาดระหว่างประเทศ 1.5. แนวโน้มการตลาดระหว่างประเทศ	3	-บรรยาย -Power point -ถาม-ตอบ -กิจกรรม	อ. ณัฐปภัทร์
2	<u>บทที่ 2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางการตลาดระหว่างประเทศ</u> 2.1. สิ่งแวดล้อมภายในธุรกิจ 2.2. สิ่งแวดล้อมภายนอกธุรกิจและการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางการตลาดระหว่างประเทศ	3	-บรรยาย -Power point -ถาม-ตอบ -กิจกรรม	อ. ณัฐปภัทร์
3	<u>บทที่ 3 พฤติกรรมผู้บริโภคในการตลาดระหว่างประเทศ</u>	3	-บรรยาย	อ.

	<p>3.1. แนวคิดเกี่ยวกับผู้บริโภคนในตลาดระหว่างประเทศ</p> <p>3.2. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมการณ์การซื้อของผู้บริโภคนในตลาดระหว่างประเทศ</p> <p>3.3. ลักษณะตลาดผู้บริโภคนและตลาดภาครัฐบาลในตลาดระหว่างประเทศ</p>		<p>-Power point</p> <p>-ถาม-ตอบ</p> <p>-กิจกรรม</p>	ณัฐปภัสร
4	<p><u>บทที่ 4 ระบบสารสนเทศทางการตลาดระหว่างประเทศ</u></p> <p>4.1. แนวคิดเกี่ยวกับระบบสารสนเทศทางการตลาดระหว่างประเทศ</p> <p>4.2. การวิจัยการตลาดระหว่างประเทศ</p>	3	<p>-บรรยาย</p> <p>-Power point</p> <p>-ถาม-ตอบ</p> <p>-กิจกรรม</p>	อ.ณัฐปภัสร

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน/สื่อที่ใช้	ผู้สอน
5	<u>บทที่ 5 การเลือกตลาดระหว่างประเทศ</u> 5.1. การแบ่งส่วนตลาดระหว่างประเทศ 5.2. การประเมินศักยภาพตลาด 5.3. การกำหนดตลาดเป้าหมายและการวางตำแหน่ง ผลิตภัณฑ์	3	-บรรยาย -Power point -ถาม-ตอบ -กิจกรรม	อ. ณัฐปภัทร์
6	<u>บทที่ 6 การวางแผนกลยุทธ์การตลาดระหว่างประเทศ</u> 6.1. แนวคิดเกี่ยวกับกลยุทธ์การตลาดระหว่างประเทศ 6.2. การกำหนดแผนกลยุทธ์ 6.3. การนำแผนการตลาดไปใช้ การประเมินผลการปฏิบัติงานและการควบคุมการ ดำเนินงาน	3	-บรรยาย -Power point -ถาม-ตอบ -กิจกรรม	อ. ณัฐปภัทร์
7	<u>บทที่ 7 การตัดสินใจด้านผลิตภัณฑ์ระหว่างประเทศ</u> 7.1. แนวคิดพื้นฐานผลิตภัณฑ์ระหว่างประเทศ 7.2. นโยบายผลิตภัณฑ์สำหรับตลาดระหว่างประเทศ 7.3. ลักษณะของผลิตภัณฑ์ระหว่างประเทศและตรา ยี่ห้อของสินค้า 7.4. ทักษะคดีที่มีต่อสินค้านำเข้าระหว่างประเทศ 7.5. กลยุทธ์ด้านผลิตภัณฑ์และการขยายตลาดระหว่าง ประเทศและการนำสินค้าใหม่เข้าสู่ตลาด	3	-บรรยาย -Power point -ถาม-ตอบ -กิจกรรม	อ. ณัฐปภัทร์
8	สอบกลางภาค			
9	<u>บทที่ 8 การตัดสินใจด้านราคาระหว่างประเทศ</u> 8.1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการกำหนดกลยุทธ์ด้านราคา 8.2. วิธีการตั้งราคา 8.3. กลยุทธ์ในการตั้งราคาระหว่างประเทศ 8.4. วัตถุประสงค์ในการตั้งราคา 8.5. สิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจด้านราคา	3	-บรรยาย -Power point -ถาม-ตอบ -กิจกรรม	อ. ณัฐปภัทร์
10	<u>บทที่ 9 การจัดจำหน่ายและการกระจายสินค้านำเข้าระหว่าง ประเทศ</u> 9.1. วิธีการเข้าสู่ตลาดระหว่างประเทศ	3	-บรรยาย -Power point -ถาม-ตอบ	อ. ณัฐปภัทร์

	9.2. วัตถุประสงค์ของช่องทางการจัดจำหน่ายและ ข้อจำกัด 9.3. โครงสร้างการจัดจำหน่าย 9.4. การบริหารพันธมิตรในช่องทางการจัดจำหน่าย 9.5. การประเมินผลการดำเนินงานของช่องทางการจัด จำหน่าย 9.6. การบริหารการจำแนกแจกจ่ายสินค้า		-กิจกรรม	
11	<u>บทที่ 10 การส่งเสริมการตลาดระหว่างประเทศ</u> 10.1. การพิจารณาเลือกใช้กิจกรรมการส่งเสริม การตลาด 10.2. อุปสรรคในการสื่อสารการตลาดระหว่าง ประเทศ 10.3. วิธีเลือกเอเยนซี 10.4. การตัดสินใจเลือกกลยุทธ์โฆษณา	3	-บรรยาย -Power point -ถาม-ตอบ -กิจกรรม	อ. ณัฐปภัทร์
12	10.5. ยุทธวิธีในการเลือกกลยุทธ์โฆษณา 10.6. การประชาสัมพันธ์ระหว่างประเทศ 10.7. การใช้พนักงานขายระหว่างประเทศ 10.8. การส่งเสริมการขายระหว่างประเทศ	3	-บรรยาย -Power point -ถาม-ตอบ -กิจกรรม	อ. ณัฐปภัทร์
13	นำเสนองานที่มอบหมาย		-	
14	นำเสนองานที่มอบหมาย		-	
15	นำเสนองานที่มอบหมาย		-	
16	นำเสนองานที่มอบหมาย		-	
17	สอบปลายภาค		-	

2.แผนการประเมินผลการเรียนรู้

กิจกรรมที่	ผลการเรียนรู้	วิธีการประเมินผล	สัปดาห์ ที่ประเมิน	สัดส่วนของ การประเมินผล
		สอบกลางภาค สอบปลายภาค	สัปดาห์ที่ 8,17	60%
		การมีส่วนร่วม	สัปดาห์ที่ 13-16	20%
		วิเคราะห์จากกรณีศึกษา	สัปดาห์ที่ 1-12	20%

หมวดที่ 6 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

1.ตำราและเอกสารหลัก

ศศิวิมล สุขบท. การตลาดระหว่างประเทศ. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548

2.เอกสารและข้อมูลสำคัญ

นันทสารี สุขโต. การตลาดระหว่างประเทศ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2546.

สุดาพร คุณทลบุตร. การตลาดระหว่างประเทศ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

เอกสารการสอนชุดวิชา การตลาดระหว่างประเทศ . หน่วยที่ 1-15.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช. พิมพ์ครั้งที่ 6. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช, 2544.

3.เอกสารและข้อมูลแนะนำ

หมวดที่ 7 การประเมินผลและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

1.กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา

1. การประเมินการสอนของอาจารย์โดยนักศึกษาแต่ละคน
2. สังเกตจากพฤติกรรมของนักศึกษา
3. ประเมินจากกระบวนการทำงานและผลงานที่ทำเป็นกลุ่ม พร้อมชิ้นงาน
4. ประเมินจากการให้คำปรึกษารายคนและรายกลุ่ม

2.กลยุทธ์การประเมินการสอน

1. การสอบกลางภาคและปลายภาค
2. สังเกตจากพฤติกรรมของนักศึกษาและการมีส่วนร่วมของนักศึกษา
3. สังเกตจากกระบวนการทำงานและผลงานที่ทำเป็นกลุ่ม พร้อมชิ้นงาน

3.การปรับปรุงการสอน

1. จากการประเมินเบื้องต้น นำสิ่งที่ควรปรับปรุงมาดำเนินการแก้ไขและปรับปรุงต่อไป

4.การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา

1. การสอบกลางภาคและปลายภาค
2. การสอบถามนักศึกษาเกี่ยวกับองค์ความรู้ในรายวิชา

5.การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

ปรับปรุงรายวิชา

10 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ณัฐพงษ์ สมปีนตา 2549 ศึกษาเรื่องการผลิตบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์บนเครือข่าย เรื่องสื่อการสอนผลการศึกษาพบว่าทั้ง 3 ด้าน คือด้านการนำเสนอเนื้อหา ด้านการท่องไปในบทเรียนและด้านการใช้งาน ด้านบทเรียนมีการนำเสนอเนื้อหาจากง่ายไปยาก มีความชัดเจน เข้าใจง่าย การเชื่อมโยงภายในการเรียนนั้นถูกต้อง จุดเชื่อมโยงสามารถสื่อความหมายเข้าใจได้อย่างชัดเจน และง่ายในการศึกษาเนื้อหาบทเรียน ทั้ง 3 ด้าน ที่ได้ออกแบบและพัฒนาที่มีความเหมาะสม ชนิดตัวอักษรและแบบตัวอักษรที่นำเสนอในบทเรียนอ่านง่ายและมีความกลมกลืนในทุกหน้าของบทเรียน ส่วนการจัดวางของหัวเรื่อง การวางเนื้อหา การจัดวางปุ่ม ล้วนอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม นอกจากนี้กลุ่มศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์บนเครือข่ายไว้ว่าสำหรับเนื้อหาที่มีเสียงบรรยายประกอบ ควรมีปุ่มที่ผู้เรียนสามารถจะทำการฟังซ้ำได้อีกครั้ง

พูนศักดิ์ ณรงค์ศักดิ์ 2552 ศึกษาเรื่องการพัฒนาสื่อประสมประกอบการเรียนการสอนวิชาออกแบบบรรจุภัณฑ์ คณะวิชาศิลปกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ พบว่า การพัฒนาสื่อประสมประกอบการเรียนวิชาออกแบบบรรจุภัณฑ์ สื่อมีความเหมาะสมในการใช้งานและมีประสิทธิภาพในการเรียนรู้แบบสื่อประสม พบว่า ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในรายวิชาออกแบบบรรจุภัณฑ์มีผลการเรียนรู้ดีขึ้นคิดเป็นร้อยละ 85 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้

สาวิตรี เรืองจันทร์ 2550 ศึกษาเรื่องการพัฒนาสื่อประสมประกอบการเรียนการสอนวิชาวัสดุวิศวกรรม พบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจ บทเรียนสามารถควบคุมได้ง่ายต่อการเรียนรู้ และใช้ง่ายทำให้ผู้เรียนสามารถนำมาทบทวนเองได้ตลอดเวลา และรูปแบบของสื่อประสมประกอบ การเรียนการสอนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสนใจในเนื้อหาที่นำเสนอและกระตุ้นความสนใจในการเรียนเพิ่มมากขึ้น ผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่ใช้สื่อประสมในการประกอบการสอนนั้นมีความคิดเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุด

เยาวลักษณ์ งามแสนโรจน์ 2547 ศึกษาเรื่องการพัฒนาสื่อการสอนบนเว็บเรื่องการสื่อสารข้อมูลและเครือข่าย พบว่า จากการนำไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลอง นักศึกษาสามารถใช้เป็นแหล่งค้นคว้าและศึกษาเพิ่มเติมในหัวข้อเรื่องการสื่อสารข้อมูลและเครือข่าย ผลการศึกษานี้คาดว่า จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และเป็นตัวอย่างหรือแนวทางสำหรับการพัฒนาเว็บเพจการสอนในรายวิชาอื่นๆ ผ่านอินเทอร์เน็ตต่อไป

ยุทธศักดิ์ ยารังสี2542 ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาชีพ โรงเรียนกรมสามัญศึกษา อำเภอคอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1. สภาพการจัดการเรียนการสอนจำนวนรายวิชาเปิดสอนมีจำนวนน้อยซึ่งขึ้นอยู่กับครูและวัสดุอุปกรณ์ไม่มีการติดต่อใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ชุมชน ไม่ทราบหลักสูตรวิชาชีพ 2. แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนได้ดังนี้ ส่งเสริมให้ครูวิชาชีพ ได้เพิ่มพูนความรู้ จัดสรรงบประมาณค่าวัสดุฝึกในรายวิชาอย่างเหมาะสม ควรเน้นให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้ ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกวิชาเรียนอย่างเสรี ทำบัญชีรายชื่อแหล่งวิชาชีพ และรวมทั้งมีการประกาศเกียรติคุณแก่ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาสัมพันธ์หลักสูตรและนโยบายวิชาชีพให้ชุมชนทราบ ควรจัดตลาดนัดจำหน่ายผลผลิตจากอาชีพในท้องถิ่น

ณัฐฉิณี ศรีวงศ์ตระกูล ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอน โปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในสถาบันราชภัฏ ภูมิศึกษาสถาบันราชภัฏนครราชสีมา ผลการศึกษา พบว่า 1. สภาพการเรียนการสอน โปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของสถาบันราชภัฏนครราชสีมา มีการปฏิบัติในระดับมาก ในด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ผู้สอนและนักเรียน ตามความเห็นของอาจารย์ ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ผู้สอนด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาตามความเห็นการเห็นของนักศึกษา ด้านการเตรียมการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง 2. ปัญหาการเรียนการสอนของ โปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของสถาบันราชภัฏนครราชสีมา ทั้งอาจารย์และนักศึกษามีความเห็นโดยเฉลี่ยว่ามีปัญหาโดยรวมในระดับปานกลาง 3. แนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนของ โปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ควรให้มีการจัดสรร โควตาในการศึกษาต่อ การอบรมเชิงปฏิบัติการ และการศึกษาดูงาน และควรให้นักศึกษาได้ฝึกประสบการณ์จริงมากขึ้น เน้นด้านเจตคติ จรรยาบรรณของงานบริการและความรู้ด้านภาษา มีโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษากับสถาบันในต่างประเทศ สนับสนุนงบประมาณด้านการศึกษาต่อ การอบรมสัมมนาและแลกเปลี่ยนความรู้กับสถาบันต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศ จัดงบประมาณในการสนับสนุนนักศึกษาในการประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน และงบประมาณจัดทำห้องปฏิบัติการทางอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และมีการแลกเปลี่ยนวิชาให้ชัดเจน

เสถียรพงษ์ สุทิน ศึกษาเรื่องการพัฒนาการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ช่วงชั้นที่ 3) โรงเรียนม่วงไข่พิทยาคม จังหวัดแพร่ พบว่าระบบฐานข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาระบบประกอบด้วยระบบฐานข้อมูลมายเอสคิวแอล 5.0.22 อปาเซเว็บเซิร์ฟเวอร์ 2.2.2 โปรแกรมภาษาพีเอชพี 5.1.4 และโปรแกรมมาโครมีเดียครีมีฟเวอร์ 8 กำหนดให้มีการแบ่งผู้ใช้งานเป็น 3 ส่วน คือ ผู้เรียน อาจารย์และผู้ดูแลระบบ โดยมีอาจารย์เป็นผู้สร้างเนื้อหาให้ผู้เรียนได้เข้าไปศึกษาและมีผู้ดูแลระบบคอยดูแลควบคุมข้อมูลที่บันทึกเข้าไปในระบบ และได้ทำการประเมินการทำงานของระบบกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน ประกอบด้วยกลุ่มผู้เรียนจำนวน 36 คน อาจารย์ 3 คน และผู้ดูแลระบบ 1 คน พบว่าผู้ใช้งานมีความพึงพอใจในภาพรวมในระดับมาก โดยมีลักษณะการใช้งานที่มีระดับความพึงพอใจมากที่สุดคือคู่มือการใช้งานระบบ และเนื้อหาที่มีความถูกต้องและเหมาะสม

การเรียนรู้ที่ดีไม่ใช่แค่เพียงการสอนจากอาจารย์เพียงอย่างเดียวเท่านั้น ยังต้องมีการอ่านอภิปรายในกลุ่ม ฝึกปฏิบัติ เพื่อให้การรับรู้ของผู้เรียนมีประสิทธิภาพสูงสุดผู้วิจัยจึงนำสื่ออิเล็กทรอนิกส์มาปรับใช้กับรูปแบบการเรียนการสอนตามหลักทฤษฎีต่างๆ เนื่องจากในปัจจุบันสื่อที่เข้าถึงกลุ่มผู้เรียนได้มากที่สุดคืออินเทอร์เน็ต ทุกเพศ ทุกวัย สามารถใช้ และเพื่อสร้างความเข้าใจเนื้อหาบทเรียนเพิ่มมากขึ้นนอกเหนือจากฟังผู้สอนบรรยายแล้ว ยังสามารถนำไปทบทวนและทำแบบฝึกหัดในทำยบทซึ่งถือเป็นการเรียนรู้แล้วยังปฏิบัติสร้างในหลายด้าน ไม่เพียงแต่ผู้เรียนในชั้นเรียนเท่านั้น ผู้อื่นที่สนใจก็สามารถเข้าถึงสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้